

Lov Nr. 555 af 4. Oktober 1919 om Oprettelse af „Rask-Ørsted Fondet“ (Danmarks internationale videnskabelige Fond) nævnte Komité.

Udenfor Dagsordenen har det ærede Medlem Hr. Stauning Ordet for at forelægge et tidligere anmeldt Lovforslag.

Ordføreren for Forslagsstillerne (Stauning): Jeg skal tillade mig paa Medforslagsstilleres og egne Vegne at forelægge Forslag til Lov om midlertidige Foranstaltninger til Støtte for Industri og Haandværk. Dette Forslag vil være kendt fra den sidst forløbne Rigsdagssamling, og jeg skal derfor ikke benytte Tiden til en nærmere Gennemgang deraf. Det blev oprindeligt stillet som et Ændringsforslag til andre forelagte Forslag om Toldforanstaltninger. Det havde den Lykke at blive vedtaget her i Tinget ved anden Behandling og maa altsaa dog siges at høre til den Slags Ting, man maa kunne vente gennemført indenfor en rimelig Tid. Da det tager Sigte paa Ophjælpning af Erhvervslivet ved en Række forskelligartede Foranstaltninger, som utvivlsomt er i høj Grad paakrævede, for at man overhovedet skal kunne komme ind paa Løsningen af det store Beskæftigelsesproblem her i Landet, foruden at imødegaa den Krise, der har ramt en Del Erhverv, maa jeg tro, at der stadig er eller burde være Mulighed for at naa til et Resultat ved fortsat Forhandling om de Udveje, vi her foreslaar, og som paa et vist Stadium var tiltraadt med stor Anerkendelse af baade Industriraadets Formand og en Række Organisationer af Arbejdsgivere i de saakaldte kriseramte Fag.

Jeg tillader mig at anbefale Forslaget til det høje Tings velvillige Behandling.

Formanden: Det ærede Medlem Hr. J. P. Nielsen har derefter Ordet for at forelægge et tidligere anmeldt Lovforslag.

Ordføreren for Forslagsstillerne (J. P. Nielsen): Paa mit Partis Vegne skal jeg fremsætte Forslag til Lov om Foranstaltninger til Igangsættelse af Arbejder og Ophjælpning af Erhvervsforholdene i de sønderjydske Amter. Forslagets § 1 gaar ud paa, at Rigsdagen nedsætter et Udvalg paa 15 Medlemmer, valgte efter Reglerne i Grundlovens § 45, 2det Stykke, med den Opgave at fremsætte for Statsministeren Forslag til Ophjælpning af Erhvervsforholdene og dermed til Formindskelse af Arbejdsløsheden i de sønderjydske Amter.

Det er ikke et permanent Udvalg, vi ønsker. Jeg siger dette udtrykkelig, fordi der i Sønderjylland har været en Diskussion i de forskellige Blade, hvor nogle har ønsket, at Sønderjylland fik et permanent Udvalg, der skulde være lovgivende og raadgivende o. s. v. Det har jeg personligt og mit Parti taget bestemt Afstand fra; vi ønsker ingen særlige Forhold for Sønderjylland i saa Henseende. Derfor har vi foreslaaet, at Udvalgets Arbejde skal være afsluttet til 1. Marts 1928. Udvalget skal undersøge, hvad der kan gøres for at bringe mere Liv i de økonomiske Forhold i Sønderjylland, fordi der i Øjeblikket er ved at være en fuldstændig Stagnation i Erhvervslivet og som Følge deraf en alt for stor Arbejdsløshed dernede.

I § 2 har vi anført bestemte Opgaver, som vi mener Udvalget straks bør gaa i Gang med og tage fat paa, Opgaver, som midlertidig kan bøde paa Krisen og dens Virkninger. § 2 lyder saaledes: „Under Udvalgets i § 1 angivne Arbejdsomraade hører: 1) Udarbejdelse af Forslag til Igangsættelse af Afvandringsarbejder og Vejarbejder, derunder navnlig Anlæg af nye Veje, som kan tjene til at befordre Udstykningen af Statens Jorder til Husmandsbrug. 2) Udarbejdelse af Forslag til Fremme af Udstykning af Jord til Husmandsbrug. 3) Eventuel Opførelse af et Sindssygehospital i Sønderjylland.“ — I § 3 hedder det: „Udvalget skal inden 2 Maaneder efter dets Nedsættelse have tilendebragt sit Arbejde vedrørende de i § 2, Punkt 1 og 2, nævnte Foranstaltninger, og Udvalgets øvrige Arbejde skal være tilendebragt inden 1. Marts 1928“. § 4: „Statsministeren beskikker Udvalget en Sekretær samt anden fornøden Medhjælp“. § 5: „Efterhaanden som Statsministeren modtager Udvalgets Indstillinger, træffer han Foranstaltninger til Erhvervelse af de fornødne Bevillinger“. § 6: „Denne Lov træder straks i Kraft“.

Til Begrundelse af dette Forslag vil jeg gerne sige, at den Krise, der nu hænger vort Land, rammer Sønderjylland i dobbelt Forstand og dobbelt haardt. Sønderjylland er endnu at betragte som en Patient, der ikke er kommet til Kræfter efter Krigen og Genforeningen med Danmark. Krigen har i Sønderjylland som i Tyskland fuldstændig lammet Erhvervslivet. Bedrifterne var omlagt for Krigsbehovet og fuldstændig ribbede gennem Rovdrift, og ved Genforeningen skete der en fuldstændig Omlægning af de økonomiske Betingelser, Erhvervslivet havde at virke under. Det tyske Økonomisystem var væsensforskelligt fra det dan-